

EGENTLIGA FINLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT

BEHANDLING MED CYTOSTATIKUMET DOCETAXEL

Hur ges behandling med cytostatikumet docetaxel?

Cytostatika ges vanligen i form av ett långsamt intravenöst dropp. En del cytostatika ges också som tabletter eller som kapslar, då sker behandlingen hemma.

För att genomföra behandlingen sätter man in en kanyl i din arm. Kanylen tas bort när droppet har avslutats. Om du är rädd för stick kan hudens yta bedövas med ett Emla-plåster. Det lönar sig att diskutera saken med vårdpersonalen.

Behandlingen med docetaxel som är planerad för dig ges på polikliniken med 2–3 veckors mellanrum beroende på blodvärdena och din sjukdom. En adjuvant behandling av bröstcancer ges i allmänhet med 3 veckors mellanrum och en behandling av prostatacancer med 2 veckors mellanrum.

Behandling med docetaxel ges som intravenös dropp och behandlingen tar cirka 1 timme. Med profylaktisk läkemedelsbehandling mot illamående räcker behandlingen cirka 2 timmar. På grund av en eventuell allergisk reaktion måste du ligga ned under den första och andra behandlingsgången. En skötare följer noga med ditt tillstånd under de första 10 minuterna. Om de två första behandlingsgångerna har gått bra så kan du i fortsättningen sitta i en behandlingsstol under behandlingen. Efter övervakningstiden får du också röra på dig, till exempel gå på toaletten eller äta medtaget mellanmål.

Vad ska man beakta före en behandling med cytostatikumet docetaxel?

Till behandlingen med docetaxel hör en premedicinering med kortison. Kortisonet minskar risken för vissa biverkningar, till exempel allergiska reaktioner och svullnad i händer, fötter och ben. Kortisontabletterna tas enligt anvisningen på sista sidan. Du får ett recept på kortison av din vårdande läkare.

Biverkningar av behandlingen med cytostatikumet docetaxel

Cytostatika inverkar på **aktiviteten i benmärgen**, vilket framträder i form av att vissa blodvärden sjunker. Vi följer närmast med att det finns tillräckligt med vita blodkroppar dvs. leukocyter, eftersom en minskning av dem utsätter för infektioner. En god hand- och munhygien samt förebyggande och behandling av förstoppning minskar risken för infektioner. Du kan inte själv påverka blodvärdena. Om febern stiger över 37,5 eller om allmäntillståndet försvagas, bör du genast kontakta en läkare eller din skötare. Behandling med cytostatikumet docetaxel kan höja leverenzymvärdena. Under behandlingen följer man upp levervärdena med blodprov.

Vid den här behandlingen är det mycket vanligt att håret faller av. Håret börjar falla av ungefär 2–4 veckor efter det att behandlingen med docetaxel börjat. Håravfallet är så rikligt att det lönar sig att skaffa en peruk i god tid. Patienten får en servicesedel för att skaffa peruk. Servicesedeln ersätter en del av perukens pris och patienten betalar själv den övertigande delen. Patienten kan vägra ta emot en servicesedel och då ges en betalningsförbindelse för anskaffning av peruk. Med betalningsförbindelsen kan man endast skaffa periodavtalsprodukter

hos en serviceproducent som varit föremål för offentlig upphandling och de undertecknas vid hjälpmedelscentralen.

Färgen på naglarna kan ändra och naglarna kan också bli strimmiga. I sällsynta fall kan nageln lossna, men den växer ut igen. Under behandlingen med docetaxel kan det också förekomma **svullnader i armar och ben** samt **viktökning**. Man strävar efter att förebygga den här biverkningen genom premedicinering med kortison. Behandlingen med docetaxel kan också orsaka **känselförändringar**. De framträder närmast som stickningar i händerna och fötterna eller som domningar. Du ska alltid nämna om sådana känselförändringar för den behandlande läkaren eller för din egen skötare.

I allmänhet förekommer det inte kraftigt illamående i samband med en **docetaxelbehandling**. Du får recept på profylax mot illamående. Medicinerna ska tas enligt läkarens anvisning under de dagar som följer efter behandlingen. Tillräckligt att dricka (1,5-2 l) och lättsmält näring efter behandlingen lindrar illamåendet och påskyndar återhämtningen. Ifall kräkningarna pågår i flera dagar trots medicineringen, bör du kontakta läkaren. Huvudvärk kan förekomma i samband med profylax mot illamående och för den kan du ta smärtstillande medicin (t.ex. Burana, Paratabs).

I samband med behandlingarna kan det också förekomma **diarré eller förstoppning**. Symtomen beror i allmänhet på profylaxen mot illamående. För behandlingen av förstoppning kan du köpa receptfria läkemedel på apoteket, t.ex. Laxoberon-droppar/pärlor eller Duphalac/Levolac-mixtur. Ifall symtomen fortsätter i flera dagar, ta kontakt med en läkare/din egen skötare.

Under behandlingen kan det också **förekomma hud- och slemhinnesymtom**: torr hud, ögonirritation, ömhet i näsans slemhinnor och ömhet i munnen. Ömhet i munnen kan behandlas hemma genom att skölja med koksaltlösning. Du får anvisningar av din egen skötare.

Humörsvängningar är allmänna under cytostatikabehandlingar. Tröttheten och utmattningen kan öka för varje behandlingsgång. Även depression kan förekomma. Det lönar sig att diskutera om saker som tynger dig med din skötare eller med en läkare.

Egenvård under cytostatikabehandlingen

Tänderna bör vara i skick innan cytostatikabehandlingarna inleds. Om du får tandbesvär under behandlingarna, ska du alltid först diskutera med din läkare eller sjukskötare innan du bokar en tid till tandläkare. T.ex. rotfyllning är en åtgärd, för vilken tidpunkten måste anpassas enligt behandlingarna.

Eftersom cytostatika delvis avlägsnas sig via njurarna, bör toaletten spolas två gånger efter varje urinering på behandlingsdagen och den därpå följande dagen.

Det rekommenderas att kondom används ungefär en vecka från varje behandlingsdag framåt. Du kommer väl ihåg att vårdpersonalen har tystnadsplikt, och du kan med låg tröskel kontakta din sjukskötare. Det är också viktigt att du namnger en nära anhörig, till vilken man vid behov får ge information som gäller dig. Tveka inte att ta kontakt om du har något som tynger dig! Det rekommenderas att du sköter din allmänkondition under behandlingen. Du kan utöva lätt motion enligt vad du orkar. Friluftsliv, mångsidig föda, tillräckligt intag av vätska, tillräcklig sömn och vila hjälper till att upprätthålla en god allmänkondition. Diskutera först med din läkare om användning av vitaminer och spårämnen, eftersom de kan orsaka skadliga samverkningar med andra läkemedel. Man rekommenderar inte bastubad under behandlingsdagarna.

Att sluta röka är en viktig del av cancerbehandlingen. Tobaksrökning försvagar cytostatika-behandlingens effekt. Att sluta röka förbättrar prognosen för ett flertal cancersjukdomar. En avvänjningsskötare kan hjälpa dig med att sluta röka. Kontaktinformation får du av din sjukskötare.

Alkoholbruk rekommenderas inte alls under cytostatikabehandlingarna. I ärenden som har att göra med din sociala trygghet får du råd av en socialarbetare.

Premedicinering vid behandling med docetaxel

Som en del av behandlingen med docetaxel ber vi dig ta kortisontabletter som ansluter sig till behandlingen enligt nedanstående instruktion:

Kvällen före behandlingen datum kl. 20 tabletter 5 st.

Behandlingsdagen datum kl. 8 tabletter 5 st.

datum kl. 20 tabletter 5 st.

Dagen efter behandlingen datum klo 8 tabletter 5 st.

datum kl. 20 tabletter 5 st.

Andra dagen efter behandlingen datum kl. 8 tabletter 5 st.

Kortisonet är i allmänhet Dexametason med en stryka på 1,5 mg

Om du har glömt att ta premedicineringen, ska du berätta om det före behandlingen!

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt • www.vsshp.fi/sv • Växel 02 313 0000

Denna anvisning är ämnad för våra patienter som är i ett vårdförhållande.